

Податковим управлінням Сінгапуру (IRAS).

Для сприяння розвитку малого бізнесу існують пільги в оподаткуванні новостворених компаній протягом перших трьох років діяльності. Сінгапурський бізнес не сплачує податки з прибутку від продажу цінних паперів і фінансових інструментів та з доходу сінгапурської компанії-нерезидента, отриманого з іноземних джерел.

В Україні найбільш вагомими податками для наповнення бюджету є ПДВ, податок на доходи фізичних осіб, акцизний податок та податок на прибуток підприємств. Що стосується Сінгапуру, то лєвова частка податкових надходжень (31%) належить корпоративному податку.

Досвід оптимізації систем оподаткування в розвинених країнах світу показує, що реформи в цій сфері мають відбуватися в таких напрямках: зменшення залежності від непрямого оподаткування; переорієнтація на ефективне адміністрування прямих податків; введення податкових пільг для малого бізнесу та венчурних підприємств у високотехнологічних сферах. Вивчення передової світової практики реформ податкових систем дозволить виокремити перспективні напрями їх впровадження в Україні.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України: Кодекс України від 25.03.2017 р., № 2755-17. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Офіційний сайт Всесвітнього банку – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.doingbusiness.org/>

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СИСТЕМИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ ТА В СВІТІ

Н. О. ВОЛГІНА, ст. викл.

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Відповідно до статті 14 Податкового кодексу України (ПКУ) від 25.03.2017 адміністрування податків – це сукупність рішень та процедур контролюючих органів і дій їх посадових осіб, що визначають інституційну структуру податкових відносин, організовують ідентифікацію, облік платників податків та об'єктів оподаткування, забезпечують сервісне обслуговування платників податків, організацію та контроль за сплатою податків, зборів, платежів відповідно до встановленого законом порядку.

В більшості розвинених країн світу, як і в Україні, за рахунок податкових надходжень формується значна частина доходів бюджету, проте це один з небагатьох моментів, що об'єднує Україну і ці країни в сфері оподаткування. Якщо порівнювати податкові системи України і розвинених країн світу, то вони суттєво різняться між собою. За оцінками PricewaterhouseCoopers (PWC), Україна належить до десяти країн з найскладнішими податковими системами. Процес адміністрування податків є занадто складним і неефективним. До головних недоліків системи адміністрування податків в Україні слід віднести високу ступінь зарегульованості і відповідно низьку ступінь фіскальної свободи, відсутність необхідної прозорості процесу адміністрування, високі фінансові і часові витрати на адміністрування податків.

Реформування вітчизняної податкової системи, зокрема в частині адміністрування податків, потребує вивчення передового досвіду розвинених країн світу, які за рахунок реформ в цій площині досягли значних успіхів і займають лідируючі позиції в світових економічних рейтингах.

За останні роки в світі відбулося понад 440 різних податкових реформ. В податковій сфері більшості країн світу простежується тенденція до оптимізації адміністрування, результатом якого є зменшення витрат платників податків на виконання податкових зобов'язань і часу на дотримання бізнесом податкового законодавства, а також зменшення загального податкового навантаження на бізнес.

Орієнтиром для оцінки систем оподаткування в різних країнах світу є рейтинг Paying Taxes, що складається Всесвітнім банком у співпраці з PWC. Податкові системи оцінюються за інтегральним показником. За даними дослідження податкових систем світу, опублікованих у звіті Paying Taxes 2017, за підсумками податкового року 2015 середній показник податкового навантаження на бізнес в світі становить 40,6% його комерційних прибутків; середня кількість платежів для виконання податкового законодавства, що здійснює компанія, складає 25 платежів на рік, на що протягом року витрачає 251 годину. Що стосується фінансових витрат на адміністрування податків, то в економічно розвинених країнах, витрати на збір податків складають 0,4–1,7% загальної суми податкових надходжень за рік.

В умовах уповільнення темпів зростання світової економіки більшість розвинених країн не вдаються до прямого підвищення податкового навантаження, адже за цих умов дуже високим є ризик виходу бізнесу в «тінь». При цьому забезпечення наповнення бюджету за рахунок податкових надходжень здійснювалося в інший спосіб – розширення бази оподаткування, зменшення кількості і розміру податкових пільг.

Порівняємо ключові аспекти адміністрування податків в Україні і в світі. За даними звіту Paying Taxes 2017, Україна посіла 84 місце, опустившись в рейтингу на одну сходинку порівняно з попереднім роком. Загальний рівень податкового навантаження на бізнес в Україні у 2015 р. податковому році склав 51,9%. На податкові процедури українській бізнес в середньому витратив 356 годин, що більше ніж у попередньому році на 10 годин. Індекс «після сплати податків» в Україні склав 79,3 бали з 100 максимальних. Таким чином, можна стверджувати, що система адміністрування податків в існуючому вигляді не сприяє розвитку бізнесу і покращенню показників розвитку економіки України.

З дослідження систем оподаткування і адміністрування в різних країнах світу можна зробити висновок, що найбільш ефективними податковими системами в світі є такі, що полегшують умови ведення бізнесу і створюють умови для своєчасної сплати податків. Ефективність цих систем досягається завдяки їх прозорості, зручності та швидкості адміністрування. Отже, найбільш перспективними напрямками удосконалення системи адміністрування податків в Україні є зменшення загального фіскального тиску на бізнес, спрощення сплати податків, скорочення всіх видів витрат на адміністрування податків.

Податкова політика належить до макроекономічних інструментів, за допомогою яких держава впливає на макроекономічні показники. Від того, яку роль (стимулюючу або дестимулюючу) в конкретних економічних умовах буде виконувати цей інструмент, напряму залежать показники розвитку бізнесу і показники соціально-економічного розвитку країни. Підвищення ефективності системи адміністрування податків в Україні за рахунок вище зазначених напрямків створить умови для підвищення ділової активності і дозволить змінити статус України з «країни з несприятливими умовами ведення бізнесу» на «країну, де можливо успішно вести бізнес», що в свою чергу, позитивно вплине на розвиток економіки і дозволить Україні піднятися на вищі сходинки в світових економічних рейтингах.